

نظریه‌ها و تجربه‌های توسعه

بحران اقتصادی جهانی و پیامدهای تغییرات محیط زیست جهانی دانشگاهیان و سیاست‌گذاران را به تأمل در زمینه‌ی چگونگی دستیابی به توسعه در تمامی بخش‌های جهان واداشته است البته «توسعه» همیشه اندیشه‌ی بحث‌برانگیزی بوده است. گرچه توسعه را بیشتر به‌عنوان فرایندی مثبت برای بهبود زندگی مردم نشان داده‌اند اما باید ابعاد منفی توسعه را برای مردم و محیط زیست ناور کرد.

کتاب *نظریه‌ها و تجربه‌های توسعه* برای مباحث پیچیده چگونگی فهم و دستیابی به توسعه درآمدی فهمیدنی و روشن فراهم کرده است. ویرایش دوم کتاب به‌طور کامل به‌روز شده و بر حجم آن برای نشان دادن دگرگونی‌های اقتصادی و سیاسی جهان و رویکردهای نوین توسعه افزوده شده است. توحه ویژه‌ای به ظهور چین و هند و بحران اقتصاد جهانی و پیامدهای آن برای نظریه‌ها و تجربه‌های توسعه شده است. بخش‌های جدیدی درباره‌ی توسعه بر مسای ایمان و ابعاد توسعه‌ای تغییرات اقلیمی نوشته شده و توحه بیشتری هم به نظریه‌های توسعه‌ی عملی‌شده در شمال شده است.

این کتاب به تحول اندیشه‌ها و سیاست‌های توسعه می‌پردازد و بر ابعاد اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و زیست‌محیطی و فضایی توحه دارد. کتاب این نکته را روشن می‌کند که نمی‌توان توسعه را به‌عنوان مفهومی بی‌طرف دید زیرا با نابرابری‌های قدرت در سطوح محلی، ملی و جهانی گره خورده است. استعاده از قاب‌ها، حداقل و تصاویر به دانشجویان در فهم پیچیدگی‌های اندیشه‌های توسعه کمک می‌کند و چگونگی اجرای نظریه‌های توسعه را در دنیای واقعی نشان می‌دهد. هر فصل با چکیده‌ی مباحث، موضوعاتی برای مباحثه، پیشنهادهایی برای مطالعه‌ی بیشتر و پایگاه‌های اینترنتی مفید به پایان رسیده است.

کتی ویلیس استاد جغرافیای انسانی و مدیر مرکز پژوهش مناطق در حال توسعه در رویال هالووی دانشگاه لندن است.

مقدمه: توسعه چیست؟

- تعاریف توسعه
- سنخش توسعه
- استعمارگرایی
- بازیگران توسعه
- پسااستعمارگرایی، پسامدرنیسم، پساتوسعه

کشورهای عضو سازمان ملل متحد در سپتامبر سال ۲۰۰۰ برای پذیرش «اهداف توسعه‌ی هزاره» موافقت کردند (قاب ۱ ۱ را ببینید) اهداف مذکور با تعریف روشنی که دارند حاکی از آنند که تعریف «توسعه» آسان است آنچه اهمیت دارد نقطه پایانی است که جامعه به آن می‌رسد، اما چگونگی تحقق اهداف مهم نیست در این کتاب، نظریه‌های توسعه و چگونگی تأثیر این نظریه‌ها بر تدوین سیاست و روش‌های رسیدن به اهداف توسعه بررسی می‌شود البته در ابتدا باید معای «توسعه» را فهمید با وجود صراحت «اهداف توسعه»، در این فصل ماهیت مورد مبارزه‌ی اصطلاح «توسعه» تشریح می‌شود به‌ویژه این که «توسعه» چگونه تعریف شده است، چه کسی «توسعه» را تعریف کرده و در چه سطحی «توسعه» بررسی شده است.

قاب ۱ ۱

اهداف توسعه‌ی هزاره

هرچند این اهداف را کشورهای عضو سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۰ پذیرفتند اما آنها حاصل نشست‌های بین‌المللی در سراسر دهه‌ی ۱۹۹۰ بودند این اهداف هشت‌گانه که برای هر کدام تعدادی مقصد و شاخص تعیین شده عبارتند از:

- ۱ از میان بردن فقر و گرسنگی شدید؛
- ۲ آموزش ابتدایی همگانی؛
- ۳ بهبود برابری جنسیتی و توانمند کردن زنان؛
- ۴ کاهش مرگ و میر کودکان؛